

Notat 1 - Drikke- og spildevandsselskabers opgaver

Den danske vandsektor består af drikke- og spildevandsselskaber, som løser forskellige opgaver på vandområdet. Selskaberne må alene anvende takster til at finansiere omkostninger, der er nødvendige for levering af deres forsyningsydelse. Derfor kan et selskab kun finansiere en opgave med takstmidler, hvis opgaven kan betegnes som en ydelse over for de nuværende og kommende forbrugere, som betaler taksterne. Indeværende notat giver et overblik over selskabernes primære opgaver.

Drikkevandsselskabernes opgaver

Drikkevandsselskaberne skal overordnet sikre en sikker og stabil forsyning med drikkevand af god kvalitet. Det vil sige, at selskaberne skal sikre, at forsyningen af drikkevandet er af tilfredsstillende kvalitet i forhold til klima, sundhed og miljø, at forsyningen er effektiv og stabil, og at indvindingen af grundvand sker på et miljømæssigt bæredygtigt grundlag. *Figur 1* illustrerer drikkevandsselskabernes aktiver fra boring til måler ude hos forbrugeren.

Figur 1. Drikkevandsselskabernes aktiver

Drikkevandsselskabernes primære opgaver kan opdeles i tre kategorier i form af forsyning, kvalitetstjek og administration, jf. tabel 1.

Tabel 1. Drikkevandsselskabernes primære opgaver

Kategori	Opgave
Forsyning	<ul style="list-style-type: none"> - Drikkevandsboring/indvinding - Behandling af råvand (beluftning, filtrering, evt. rensning) på vandværk - Etablering, drift og vedligehold af borer og anlæg, herunder pumpestationer og vandledninger
Kvalitetssikring	<ul style="list-style-type: none"> - Ansøgning om indvindingstilladelser - Kortlægning og overvågning af vandressourcerne - Overholdelse af kvalitetskrav, genoprettelse af drikkevandskvaliteten ved overskridelse af grænseværdier
Administration	<ul style="list-style-type: none"> - Udbetaling af erstatning til grundejere i tilfælde af frivillige aftaler, erstatning ved kommunale påbud, forbud og beskyttelseszoner mhp. beskyttelse af borer eller grundvandsressourcen - Oplysning af forbrugere og offentlige myndigheder om vandkvaliteten, takster mv.

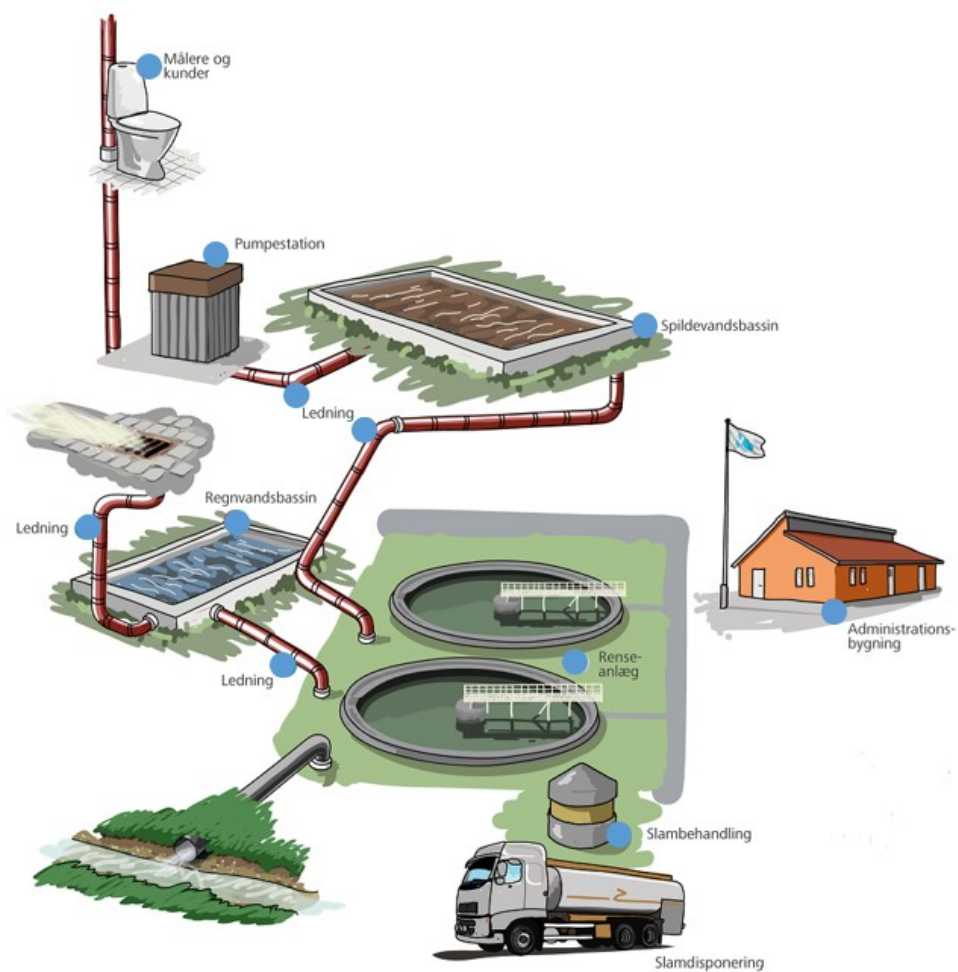
Derudover kan drikkevandsselskaber udnytte biprodukterne, som følger af deres hovedaktivitet.¹ Fx kan de sælge overskydende kalk, som er et affaldsprodukt fra

¹ Hovedaktiviteter er levering af drikkevand eller rensning af spildevand, som defineret i vandsektorlovens § 2.

blødgøring af vand, til jordforbedring i landbruget. De kan også udvinde varme ved hjælp af varmepumper og sælge den overskydende varme.

Spildevandsvandsselskabernes opgaver

Spildevandsforsyningselskabernes opgave er at sikre en sikker, stabil, effektiv og fremtidssikret håndtering af spildevand samt tag- og overfladevand (regnvand) på det af kommunerne definerede serviceniveau. Udledning af spildevand skal ske sikkert i forhold til mennesker og miljø, herunder overholde lovkrav og udledningstilladelser. Håndteringen af tag- og overfladevand (klimatilpasning) skal forebygge skader på værdier hos borgere og erhverv nu og fremadrettet. *Figur 2* illustrerer spildevandsvandsselskabernes aktiver forbundet med den traditionelle forsyningsopgave fra forbruger eller nedbør til udledning. Figuren viser ikke de mange typer klimatilpasningsprojekter, som også er en del af selskabernes hovedaktivitet. Eksempler på sådanne aktiver kan være skybrudstunneller og overfladeløsninger til forsinkelse af regnvand, nedsivningsbede, mv.

Figur 2. Spildevandsselskabernes aktiver

Spildevandsselskabernes primære opgaver kan opdeles i tre kategorier i form af forsyning, kvalitetstjek og administration, *jf. tabel 2*.

Tabel 1. Spildevandsselskabernes primære opgaver

Kategori	Opgave
Forsyning	<ul style="list-style-type: none"> - Transport og rensning af spildevand for husholdninger og erhverv mhp. udledning til vandmiljø. - Håndtering af tag- og overfladevand, samt højtstående grundvand fra 2025, herunder klimatilpasning. - Tømning af bundfældningstanke og samletanke mv. hos borgere i ikke-kloakerede områder (fx spredt bebyggelse på landet). - Håndtering af overløb af kloakker mv., der er forårsaget af store nedbørsmængder. Gælder både drift og tiltag til reduktioner. - Etablering, drift og vedligehold af kloaksystem, renseanlæg, klimatilpasningsanlæg og rørledninger.
Kvalitetstjek	<ul style="list-style-type: none"> - Søge udledningstilladelse - Overholdelse af kvalitetskrav til udledning (fx niveau af næringsstoffer) og serviceniveauer for klimatilpasning
Administration	<ul style="list-style-type: none"> - Oplyse forbrugere og offentlige myndigheder om regnbetingede udløb, takster mv.

Fra 1. januar 2021 har det været et lovbestemt krav, at det skal dokumenteres, at klimatilpasningsprojekter er samfundsøkonomisk hensigtsmæssige, når der fastsættes et kommunalt serviceniveau for tag- og overfladevand, som går ud over et statsligt fastsat minimumsniveau.

Spildevandsselskaberne skal derudover sikre en effektiv og klimavenlig drift og understøtte innovation og eksport af vandteknologiløsninger. Endvidere kan spildevandsselskaber udnytte biprodukterne fra deres hovedaktivitet. For eksempel kan de sælge det overskydende biogas, som produceres under spildevandsrensningen, til energiproduktion. De kan også udvinde næringsstoffer som fosfor, som kan anvendes som gødning i landbruget.

Vandselskabernes tilknyttede virksomhed

Et vandselskab må ud over ovenstående opgaver (selskabernes hovedaktivitet) deltage i en række nærmere bestemte opgaver, bl.a. for at udnytte uundgåelig fysisk, driftsmæssig og administrativ overkapacitet. Sådanne opgaver – kaldet *tilknyttet virksomhed* – kan fx være udnyttelse af vandselskabets særlige viden til kursusvirksomhed og samarbejde med private aktører vedr. disses teknologiudvikling og eksportvirksomhed. Der er loft over, hvor stor en omsætning fra tilknyttet virksomhed et selskab må have, og opgaverne skal udføres på kommercielle vilkår for at undgå urimelig konkurrence med private virksomheder.